

AVUSTRALYA'DA TÜRKLERE KARŞI DÜŞMANLIK TOHUMLARI MI EKİLİYOR?

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2019 / 15

17.05.2019

Dünya son iki ay içinde, Yeni Zelanda ve Sri Lanka'daki iki korkunç terör saldırısı nedeniyle derin bir şok yaşadı. New York Timesa göre, Yeni Zelandada Christchurchte Mart ayında iki camiye düzenlenen terörist saldırıdaki toplam ölü sayısı, olayda yaralanan bir kişinin hastanede hayatını kaybetmesiyle 51e yükseldi. Yeni Zelanda Başbakanı Jacinda Ardern yaptığı açıklamada, bir Türk vatandaşı olan hayatını kaybeden (er) kişinin 15 Mart'taki ateşli saldırıdan bu yana Christchurch Hastanesinde yoğun bakımda olduğunu söyledi [1]

Christchurch Terör Saldırısının Faili, Yeni Güney Galler'den Bir Avustralyalıdır

Christchurch' teki korkunç saldırının ardından dünyanın her yanında duyarlı insanların takdirinin yanı sıra Türk halkının büyük çoğunluğunun kalbinin kazanan Yeni Zelanda Başbakanı Jacinda Ardern, Yeni Zelanda Parlamentosunda yaptığı konuşmada saldırganın ismini söylemeyi reddetti. Jacinda Ardern, Yeni Zelandada ona hiçbir şey vermeyeceğiz. İsmini bile. şeklinde konuştu. [2]

Aslına bakılırsa, Christchurch terör saldırısının faili Brenton Tarrant Yeni Zelandalı değildir. Uluslararası basında çıkan haberlerde Brenton Tarrent, Avustralya'nın Yeni Güney Galler'deki 19.000 kişilik bir şehri olan Grafton'dan, beyaz üstünlükçü görüşlere sahip 28 yaşındaki beyaz bir erkek olarak tanımlanmaktadır.[3] The Guardian gazetesi adı geçenin, çevrimiçi ortamda faaliyette bulunan ☀ Fransada oluşturulan aşırı sağcı kimlikçiler hareketinin ideolojisinden etkilenmiş olabileceğini belirtmekte[4], ayrıca (Tarrantın) çevrimiçi olarak yayınlanan 74 sayfalık bir 'bildirgede, Müslümanlar arasında korku atmosferi yaratılması dâhil çeşitli yeni faşist hedefler sıraladığını kaydetmektedir.[5]

Bu bağlamda, konuya ilişkin daha önce yayınlanan bir AVİM yorumunda, terörist saldırıyı gerçekleştiren Brenton Tarrantın bildirgesinde Türklere atıfta bulunduğu ve Türkiye'ye yönelik tehditler savurduğu hususlarına değinilmiştir. Adı geçen söz konusu bildirgesinde, Konstantinopolise geleceğiz, tüm camileri ve minareleri yıkacağız. Ayasofya minarelerden

kurtulacak ve Konstantinopolis hak ettiği gibi tekrar Hristiyan kenti olacak şeklinde tehditlerde bulunmuştur.[6] Bir başka AVİM yorumunda ise, teröristin silahında ve şarjörlerinin üzerinde Ermenice atıflar bulunulduğuna değinilmiştir. [7]

Sri Lanka Başbakanı Terörist Bombacılardan Birisinin Avustralyada Radikalleştiğini Öne Sürmektedir

Uluslararası basında yakın bir zamanda Sri Lanka Başbakanı Ranil Wickremesinghe'nin ülkesindeki terörist saldırılarla ilgili yaptığı bir açıklama yer almıştır. Bu bağlamda, The Guardian gazetesi aşağıdaki hususları bildirmiştir:

> Ranil Wickremesinghe, Guardian Avustralyaya, 2009da Melbournedaki Swinburne Üniversitesinden yüksek lisans derecesi alan ve 2013de ülkeyi terk eden Abdul Lathief Jameel Mohamedin bu dönemde aşırı fikirlerden etkilendiğini söyledi. Kolombodaki Başkanlık konutunda Wickremesinghe, Aile böyle hissediyor şeklinde konuştu. Avustralyada Müslümanlar arasında bazı militanlıklar yaşandığını biliyoruz. Avustralya orada teröre karşı savaş veriyor dedi.[8]

Avustralya'da Aşırı Sağın Etkisi

Bilim insanları, akademik yazılarında, ana akım siyasi partilerin Avustralyada aşırı sağ tarafından teşvik edilen değerleri ve temel fikirleri açıkça benimsediklerini ve ödünç aldıklarını belirtmektedirler. [9]

Birçok güvenilir bilimsel kaynak Avustralyada yükselen radikalleşmeyi açıklarken, bu ülkede sağ kanat aşırıcılığının tarihi gücüne vurgu yapmaktadır. Bir akademisyen, bu konuda, bu ülkede, sorunun ortasında sağ kanat aşırıcılık yanlılarının varlığını yok sayan veya kabul eden ve Avustralyada giderek artan Müslüman karşıtı ve göçmen karşıtı söylemleri anlayışla karşılayan geniş Avustralya toplumunun bulunduğunu belirtmektedir. [10] Beyaz üstünlükçü ideolojiler, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve her türlü hoşgörüsüzlük, sağ kanat aşırıcılığının kapsamı içinde değerlendirilmektedir. Ayrıca akademik kaynaklarda Avustralya ulusal kimliğini ırka ve dışlanmaya bağlamanın anahtarının, 1901'de federasyon oluşturulmasından sonra resmen yürürlüğe giren Beyaz Avustralya politikası olduğu kaydedilmektedir.[11]

Bu çok kısa bilgi bağlamında, Avustralyanın köklü canlı demokrasisine ve çoğulculuğuna rağmen, ülkedeki radikal, ayrımcı ve dışlayıcı söylemler için tarihsel olarak kökleşmiş bir siyasi temel olduğunu söylemek mümkündür. Bu söylemler, bazı durumlarda, ırkları, uyrukları veya dinleri temelinde bir kişiye, gruba veya tüm bir millete yönelik nefret kışkırtması yapılmasına veya bunlara karşı saygısızca davranılmasına neden olabilmektedir. Bu tür söylemler doğrudan veya dolaylı olarak intikam duygusunu teşvik edebilmektedir. Avustralyada tarihsel olarak var olan bu tür bir verimli siyasi zeminde radikal görüşlerin ve zihniyetlerin ortaya çıkması o kadar zor değildir. Bu bağlamda, Yeni Güney Galler eyaletinde (NSW) böyle bir duruma tanık oluyoruz.

Yeni Güney Galler Başbakanı ve (dişil) Onun Türklere ve Türkiyeye Karşı Açık Nefreti

Ermeni asıllı Gladys Berejiklian halen Yeni Güney Galler eyalet Başbakanı olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Avustralya Liberal Partisi'nin eyalet bölümü olan Yeni Güney Galler Liberal Partisi'nin lideridir. Eyalet Başbakanı olmadan önce Yeni Güney Galler Hazinedarlığı, Endüstri İlişkileri ve ayrıca Ulaştırma Bakanlığı yapmıştır. Yeni Galler Yasama Meclisinde 2003den bu yana, 1960'larda 1970'lerde bölgeye gelen büyük bir Ermeni topluluğuna sahip olduğu bilinen Willoughby seçim bölgesini temsil etmektedir.

Basında çıkan haberlere göre, NSW Hazinedarı olarak görev yaparken, "Ermenistanın başkenti Erivan'da mağdurlar için yapılan 100. yıl anma dini törenine" katılmıştır. Aynı haberlere göre, Erivan'daki dini törene katılması ile Gelibolunun 100. Yıldönümünün anılması arasında hiçbir uyuşmazlık olmadığını belirtmiştir. [12]

Türkiyeye ve Türklere yönelik olarak aralıksız bir şekilde nefret söylemi yaymakta olan Avustralya Ermeni Ulusal Komitesinin internet sitesinde 1 Mayıs 2019 tarihinde bildirildiğine göre, Avustralyanın en büyük Yeni Güney Galler eyaleti Başbakanı Gladys Berejiklian, Sidneydeki anma etkinliğindeki hitabında Türkiyenin Ermeni Soykırımını kararlı ve ön alıcı bir şekilde inkâr etmesi hususunda çağrıda bulunmuştur .[13] Söz konusu web sitesinde ayrıca Ermeni Soykırımı'ndan kurtulanların torununun, Türk hükümetinin soykırımı kararlı ve ön alıcı bir şekilde inkârının ders kitabı olduğunu söylediği bildirilmiştir.

Avusturalya Ermeni Ulusal Komitesinin internet sitesinden, NSW eyalet Başbakanının sesini, tek amacı açıkça düşmanlık, nefret ve ilkel intikam zihniyeti yaymak olan Türk, Türkiye ve İslam düşmanı milliyetçi Ermeni korosuna kattığını anlıyoruz. Bu koro aynı zamanda 1915 olaylarına kendi isteklerine uygun olarak atıfta bulunmadığı için Avustralya Başbakanı ve Liberal Parti liderini de suçlamakta ve tehdit etmektedir. NSW eyalet Başbakanı ve aynı zamanda Liberal Parti eyalet liderinin bu nefret korosunun ön saflarında yer alması oldukça ilgi çekicidir. Avustralya Liberal Partisi web sitesine göre, radikalleşmeye karşı koymak için Avustralya hükümeti son dört yılda çeşitli programlar için 45 milyon Avustralya dolarından fazla yatırım yapmıştır.[14] Bu bağlamda Avustralya Hükümetinin, Avustralya'daki Ermeni cemaatinin radikalleşmesine karşı koymak için de bir program geliştirmesi gerekiyormuş gibi görünmektedir. Yeni Güney Galler Eyaletinin böyle bir programa daha acil bir şekilde ihtiyaç duyduğunun da altının çizilmesi gerekir.

Avustralyada geçmişte meydana gelen Türklere yönelik Ermeni terör saldırıları, sorunu daha acil ve hassas hale getirmektedir

Sidneydeki Türkiye Başkonsolosu Şarık Arıyak ve kendisine eşlik eden Güvenlik Görevlisi Engin Sever 17 Aralık 1980 tarihinde motosikletli iki silahlı kişi tarafından şehit edilmişlerdir. Bilimsel bir kaynak olayı şöyle aktarmaktadır:

> 17 Aralık'ta, Avustralya Sidneydeki Türkiye Başkonsolosu 50 yaşındaki Şarık Arıyak ve koruması 28 yaşındaki Engin Sever, Konsolosun evinin önünde, motosikletle gelen iki ARF (Ermeni Devrimci Federasyonu) tetikçisi tarafından öldürüldüler. Avustralya istihbarat servisleri yaklaşmakta olan bir saldırı bilgisine sahip olsalar bile, Arıyakın ve Severin Türk Dışişleri Bakanlığının kurban verdiği 14. ve 15. mensupları olmalarını engelleyemediler. Avustralya polisinin çabaları saldırganları

ortaya çıkaramadı. Ancak İstanbuldaki Ermeni Patriği, olayın arkasında Ermenilerin olduğuna bütünüyle ikna olmamış olmakla birlikte, saldırıyı kınadı.[15]

23 Kasım 1986'da Melburndaki Türkiye Başkonsolosluğu'na bombalı bir araba ile saldırı girişiminde bulunuldu.[16] Bu terör girişiminde, bodrumdaki otoparkta bir bomba patladı ve patlayıcıyı doğru şekilde kuramayan bombacılardan biri olan Hagop Levonian öldü. Saldırı girişiminde bulunanlardan (aşırılık yanlısı Ermeni milliyetçi görüşleriyle tanınan ve terörizmi desteklemeye kuvvetli eğilimi ile bilinen) Ermeni Devrimci Federasyonu ile bağlantısı olan Levon Demiryan, saldırı ile suçlandı ve 10 yıl hapis yattı. Avustralya basınında çıkan haberlere göre, Demiryanın Avustralya vatandaşlığı, hapis cezası sona erdiğinde yerlisi olduğu Lübnana iadesini önledi. Adıgeçen Sidney'de yaşıyor. [17]

Bu noktada, 17 Aralık 1980 tarihinde Sidney Başkonsolosuna yapılan suikastın Avustralya topraklarında ateşli silahla yapılan terör saldırı olarak kabul edilebileceği vurgulanmalıdır. Bu, Avustralya'nın terörün çirkin yüzüyle karşılaştığı tarihtir. Bu husus Avustralya federal yetkilileri tarafından unutulmamalı ve aynı zamanda NSW eyalet Başbakanına da hatırlatılmalıdır.

Sonuç

Avustralya'da Türklere ve Türkiye'ye yönelik nefret söyleminin artması endişe vericidir. Nefret söyleminin büyük bölümünün, bu ülkede Avustralya vatandaşı olarak yaşayan Ermeni toplumundan kaynaklandığı bir gerçektir. Avustralya eyaletlerinden birinin başbakanının bu faaliyetlere sadece katılmakla kalmayıp öncülük etmesi daha da endişe vericidir. Söz konusu başbakanın Ermeni kimliğini Avustralyalılığının önüne koyduğu ve Çanakkale savaşlarının acı anıları üzerine kurulu olan Avustralya ile Türkiye arasındaki uzun zamandır devam eden dostluğu tahrip etmeye çalıştığı görülmektedir.

Türk halkı, küçük bir grubun NSW Eyalet Parlamentosunda 1 Mayıs 2013 tarihinde oldubitti şeklinde kabul edilmesini sağladığı "Asuri, Ermeni ve Rum Soykırımları" başlıklı kararı çok iyi hatırlamaktadır.[18] Bu girişimin savunucuları, gerçek Avustralyalılar olarak tamamen bu ülke ile bütünleşmiş olan Türk kökenli Avustralya vatandaşlarını hiç göz önünde bulundurmamışlardır.

Birinci Dünya Savaşı'nda düşmanla savaşmak yerine kendi ülkelerine ihanet edenlerin, kendi ülkeleri için cesurca savaşan gerçek Avustralyalıların fedakârlıklarını anlamaları mümkün değildir. Geçmişte ülkelerine ihanet edenlerin, bugünkü ülkelerine ihanet etmeyeceklerinin garantisi yoktur.

**Bu yorum yazısının aslı İngilizce olarak kaleme alınmıştır.*

***Fotoğraf: https://www.crossed-flag-pins.com*

[1] Charlotte Graham-McLay, Death Toll in New Zealand Mosque Shootings Rises to 51, *New York Times*, 02 Mayıs 2019, 51, https://www.nytimes.com/2019/05/02/world/asia/new-zealand-attack-death-toll.html

.

[2] Annalisa Merelli, New Zealand prime ministers brave lesson on how to deny terrorists fame, *Quartz*, 19 Mart 2019, https://qz.com/1572719/new-zealand-prime-minister-refuses-to-name-christchurch-shooter/.

[3] Joey Garrison, Violent terrorist: Who is the white supremacist suspected in New Zealand mosque shootings?, *USA Today*, 15 Mart 2019, blm. Nation, https://www.usatoday.com/story/news/nation/2019/03/15/new-zealand-christchurch-mosque-shootings-who-brenton-tarrant/3172550002/.

[4] Ben Smee ve Mark Townsend, Grafton was known for jacaranda blossom but mosque shootings have changed that, *Guardian*, 16 Mart 2019, blm. World, https://www.theguardian.com/world/2019/mar/16/grafton-australia-christchurch-killer-home-town.

[5] Lisa Martin ve Ben Smeee, What do we know about the Christchurch attack suspect?, *Guardian*, 15 Mart 2019, blm. World, https://www.theguardian.com/world/2019/mar/15/rightwing-extremist-wrote-manifesto-before-livestreaming-christchurch-shooting.

[6] Teoman Ertuğrul Tulun, The European Parliament Resolutıon and the Terrorist Attack at Christchurch., *Center For Eurasian Studies (AVİM)*, 15 Mart 2019, blm. Commentary, 2019/22, https://avim.org.tr/en/Yorum/THE-EUROPEAN-PARLIAMENT-RESOLUTION-AND-THE-TERRORIST-ATTACK-AT-CHRISTCHURCH.

[7] Aslan Yavuz Şir, New Zealand Attack And The Armenian Diasporas Trial With Terrorism, *Center For Eurasian Studies (AVİM)*, 21 Mart 2019, blm. Commentary, 2019 / 25, https://avim.org.tr/en/Yorum/NEW-ZEALAND-ATTACK-AND-THE-ARMENIAN-DIASPORA-S-TRIAL-WITH-TERRORISM.

[8] Michael Safi, Easter Sunday bomber radicalised in Australia, Sri Lanka PM suggests, *Guardian*, 27 Nisan 2019, blm. World, https://www.theguardian.com/world/2019/apr/27/easter-sunday-bomber-radicalised-in-australia-sri-lanka-pm-suggests.

[9] Andy Fleming ve Aurelien Mondon, The Radical Right in Australia, içinde *The Oxford Handbook of the Radical Right*, ed. Jens Rydgren, Oxford Hanbooks (New York: Oxford University Press, 2018), 918, https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780190274559.001.0001/oxfordhb-9780190274559.

[10] Kristy Campion, Right-Wing Extremism Has a Long History in Australia, *The Conversation*, 20 Mart 2019, blm. Politics and Society, https://theconversation.com/right-wing-extremism-has-a-long-history-in-australia-113842.

[11] Fleming ve Mondon, The Radical Right in Australia, 919.

[12] Danuta Kozaki, NSW Treasurer Gladys Berejiklian, Granddaughter of Armenian Genocide Victims, Attends Commemoration Service in Yerevan, *ABC News*, 24 Nisan 2015, blm. News, https://www.abc.net.au/news/2015-04-24/nsw-treasurer-attends-armenian-genocide-commemoration-in-yerevan/6415430.

[13] Premier Gladys Berejiklian Calls Out Turkeys Resolute and Proactive Denial of the Armenian Genocide [VIDEO], *Armenian National Committee Of Australia*, 01 Mayıs 2019, blm. News, http://www.anc.org.au/news/Media-Releases/Premier-Gladys-Berejiklian-Calls-Out-Turkey-s-Resolute-and-Proactive-Denial-of-the-Armenian-Genocide--VIDEO-.

[14] Fighting Terrorism and Crime, Political Party, Liberal Party, Nisan 2019, https://www.liberal.org.au/our-plan/national-security.

[15] Christopher Gunn, Secret Armies and Revolutionary Federations: The Rise and Fall of Armenian Political Violence, 1973-1993 (Florida State University, 2014), https://fsu.digital.flvc.org/islandora/object/fsu%3A253616.

[16] AROUND THE WORLD; Turkish Consulate Is Bombed in Australia, *New York Times*, 23 Kasım 1986, blm. Archives, https://www.nytimes.com/1986/11/23/world/around-the-world-turkish-consulate-is-bombed-in-australia.html.

[17] Sydney □□ Bomber Lives among Us Now, Civil Society, Australian Turkish Advoacy Alliance, 02 Aralık 2018, https://www.ata-a.org.au/sydney-bomber-lives-among-us-now/.

[18] No: 133, 7 May 2013, Press Release Regarding the Motion Passed by the Legislative Council of the Parliament of the State of New South Wales in Australia (Republic of Turkey Ministry of Foreign Afairs, 07 Mayıs 2013), http://www.mfa.gov.tr/no_-133_-may-7_-2013_-press-release-regarding-the-motion-passed-by-the-legislative-council-of-the-parliament-of-the-state-of-new-south-wales-in-australia.en.mfa.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "AVUSTRALYA'DA TÜRKLERE KARŞI DÜŞMANLIK TOHUMLARI MI EKİLİYOR?." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2019 / 15. Mayıs 17. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Analiz/AVUSTRALYA-DA-TURKLERE-KARSI-DUSMANLIK-TOHUMLARI-MI-EKILIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır